„Mutig vorwärts!“ **Aŭstria** „Kuraĝe antaŭen!“

Esperantisto

(Österreichischer Esperantist)

Oficiala organo de Int. Esperanto-Muzeo kaj Aŭstria Esperanto-Asocio

Jarabono (komencebla ĉiumonate) por Aŭstrio Ŝ 4.60, pagebla ankaŭ en partpagoj (1/2 j. Ŝ 2.35, 1/4 j. Ŝ 1.20), aliaj landoj sv. fr. 3.75; ponumere 45 g (1 resp. kup.).

Aperas la 5. de ĉiumonato. **Redakcio kaj administracio:** Wien I. Neue Burg (Tel. R27-803). Manuskriptojn ni nur resendas kun reafranko. Poŝtŝparkaso-konto D-123.826

Ne ĝustatempa malmendo de nia gazeto devigas al plupago de la jarkotizo por la sekvonta jaro.

N-ro 5 (120 en la vico). Wien, la 5. de majo 1935. 12. jaro

Esperanto — Internacia Terminologia Kodo.

De **E. Drezen** — Moskvo.

La konata rusa lingvisto kaj Esperantologo ĵus publikigis gravan verkon: „**Pri problemo de internaciigo de science-teknika terminaro**“ el kies postparolo ni citas sekvantajn, profunde pripensitajn konkludojn. La Redakcio.

Antaŭ dudekkvin jaroj mi estis arda „esperantismano“. Nun mi tia plu ne estas. Sed despli intime mi estas ligita al internacia lingvo, despli energie mi volas al ĝi servi sub formo de Esperanto, historie kondiĉita kiel venkonto en la granda konkuro de artefaritaj lingvoprojektoj. Antaŭ dudek jaroj mi kredis al Esperanto. Nun mi scias, ke la tuta ĉeno de historiaj momentoj garantias por ĝi venkon. Nun mi scias, ke nia esperanta laboro estas nepre necesa, nepre utila, historie antaŭdifinita de la tuta disvolvo de la homaro. Mi scias nun ankaŭ, ke plej bona metodo por konservi adeptojn de Esperanto konsistas ne en tio, ke oni instruu al ili la pasinton kaj la nunon, por ke ili mem sur scienca, sur nerefuteble logika bazo — tiru la necesajn konkludojn, komprenu, ke ne la homoj izolaj, ne la individuaj projektoj kaj faroj, sed la historia logiko antaŭdifinas finvenkon de lingvo internacia sub certa ĝia formo. Ankaŭ fantaziuloj, revemuloj, povas esti utilaj kaj eĉ nun estas utilaj por la movado internacilingva. Sed definite antaŭenŝovas la movadon ne la kredantoj, sed la sciantoj. Tial necesas, ke ni forĝu novan sciencon pri la „lingvokonstrua tekniko“, pri la historio de la mondolingvo, pri la teorio de tiu-ĉi lingvo. Kaj ju pli profunde ni posedos ĉi-tiun sciencon — despli fidelaj ni estos al Esperanto. „Sen revolucia teorio ne eblas revolucia praktiko“ ofte ripetadis Lenin. Tia estas ankaŭ nia respondo al la miopaj homoj, kiuj volas fieri per sia miopeco, per siaj fantaziaj elpensoj, per sia ne kapablo kompreni kaj apliki la dialektikon.

Potence kreskas en la tuta mondo provoj normigi la scienceteknikajn ideojn (konceptojn), unuojn, grandojn, terminojn, simbolojn. Unu el plej bonaj esperantologoj D-ro Inĝ. E. Wüster publikigis en 1931 germanlingve fundamentan verkon „Internacia lingvo-normigo en tekniko“.*) Ĝi vokis konsiderindan reehon inter la teknikistoj de la tuta mondo. En 1932 mi estis metita en la pozicion, kiam ankaŭ mi devis aktive partopreni en la normigo de teknika lingvo de popoloj de USSR. El studoj sur tiu kampo iom post iom maturiĝis la ideo pri internacia scienc-teknika terminologia normo. El daŭraj rilatoj kun laborantoj sur tiu kampo, nenion sciantaj pri Esperanto, ofte rilatantaj al ĝi moke — maturiĝis la formo, sub kiu mi decidis starigi la proponon pri tiu-ĉi kodo. La ideo pri kodo trovas aprobon relative facile, — ni do donu al la fakuloj, laborantaj en tiu kampo eblon partopreni en fiksado de elementoj de tiu kodo. Sed ĉe tiu fiksado, same kiel ĉe akcepto de esperanta alfabeto de la Internacia Komitato por malproksima telefonio (v. § 68 de la libro) — nepre montriĝos, ke sola eblo konsistas en akcepto de konvenciaj artefaritaj normoj kaj el tiuj normoj plej fidindaj, plej elprovitaj estas ja elementoj de Esperanto. Certe povas okazi, ke la scienca terminologia kodo en kelkaj detaloj estos iom diferenca de la nuna Esperanto; sed tia diferenco ja ankaŭ ekzistas inter la ĉiutaga kaj teknika lingvo-uzo ĉe ĉiuj nacioj; ĝi ekzistas ankaŭ ĉe Esperanto. Kaj se ni kuraĝas enkonduki novaĵojn en la sciencan terminologion eĉ de la naciaj lingvoj, ni do devas havi la saman rajton rilate al la scienca terminaro de Esperanto. Mi do estas profunde konvinkita, ke la elementoj de scienca teknika terminologia kodo, se nur ili estos akceptitaj per iu konsiderinda aŭtoritato, nepre eniros la esperantan praktikon.

Zamenhof siatempe revis, ke la sorton de la internacia lingvo decidos internacia aŭtoritata institucio, starigita de la registaroj. Internacia Normig-Asocio (ISA) unuigas naciajn normigkomitatojn de ĉiuj konsiderindaj landoj kaj estas fondita per interkonsento de la registaroj. Do, sub formo de ISA ni havas ĝuste tiun centron, kiu povus aŭtoritate solvi la problemon pri faciligo de internaciaj lingvaj rilatoj, pri starigo de internacia terminologia kodo, eĉ pri akcepto de kompleta sistemo de internacia lingvo.

Por tiri ISA-n kaj la naciajn normigkomitatojn al tiu laboro — montriĝis plej akceptebla kaj komprenebla (por ili) la propono ne pri internacia lingvo, sed pri starigo de internacia kodo. Taŭgeco de tiu propono estis fiksita per prezento de tiu raporto al

*) Konciza eldono de tiu ĉi ampleksa verko aperos ankoraŭ ĉi-jare en la eldonejo „Literatura Mondo“, Budapest, en la traduko de D-ro Emil Pfeffer. (Rim. de la Redakcio.)

la Terminologia Komisiono de Akademio de Sciencoj de USSR. Por montri la solan praktikan eblon antaŭenpuŝi la internacian terminaran unuecigon, kiu nerefuteble konsistas nur en akcepto de la lingvo aŭ kodo mi donis en la enkondukaj ĉapitroj mallongan historion kaj analizon pri ĉiuj provoj [illegible] internacian komunikadon ([illegible] sistemoj, pazigrafioj, [illegible] ktp.). La 6-a ĉapitro [illegible] raporto donas resumon kaj [illegible] konkludon. Aldone al tiu ĉapi[illegible] mi volas deklari jenon — spe[illegible] por esperantistaj legantoj. La amasa praktika uzado de Esperanto nepre kaj konstante vastiĝos tiun homan bazon, kiu siatempe antaŭdifinos ĝeneralan akcepton de Esperanto — en tiuj, eble modifitaj, formoj, kiujn donos al Esperanto dum daŭranta kaj plivastiĝanta ĝia uzado la esperantistaro. Sed paralele kun tiu vastamasa uzado de la lingvo, nun povas veni nova stimulilo por akcepto de internacia lingvo kaj tiu stimulilo povas esti la internacia terminologia kodo, akceptota de la Internacia Asocio por Normigo. Necesas nur, ke de la komenco mem tiuj du vojoj havu komunajn elirpunktojn kaj antaŭfiksu komunan finan celon. Ju pli multe la esperantistoj partoprenos, ne nur en la amasa uzado de la lingvo, sed ankaŭ en prilaboro de koncernaj teoriaj problemoj, ju pli multaj fakuloj, teknikistoj (ankaŭ fakuloj pri lingvo-normigo en tekniko) fariĝos esperantistoj, despli certe la ambaŭ vojoj finkondukos al la sama resulto — al pliriĉigo de Esperanto per mankantaj ankoraŭ science-teknikaj terminoj kaj al oficiala akcepto de Esperanto kiel konvencia internacia lingva normo, perilo kaj komparilo por ĉiuj naciaj lingvoj.

El la nunaj scioj, el la nuna sperto [illegible] tia estas la prognozo, kiun oni povas starigi por la estonto. Ĉu ĝi praviĝos aŭ ne — estas alia demando. Tio dependas de tro multaj cirkonstancoj ne antaŭvideblaj. Eble realigon de tiu prognozo malhelpos la minacanta nova milito, starigonta por kelka tempo ne transireblajn barojn inter la nacioj. Eble ĝian realigon malhelpos inerteco de koncernaj normig-komitatoj kaj ne prepariteco de la esperantistoj por influi ĉi-komitatojn?

Sed ĉiuokaze, se tiu provo malsukcesos nun — ĝi estos ripetata estonte. Kaj ĉar sole ĝi povas helpi al internacia terminologia normigo — do ĝi nepre devas iam sukcesi. Se tiu provo sukcesos ne nun, sed dum proksima estonto — ankaŭ nun la esperantistoj estu certaj, ke nia vojo estas la ĝusta. Daŭra kresko de l' esperantistaro kaj de esperanta uzo jam tamen kaŭzos, ke la problemo pri internacia lingvo estos pridiskutata de aŭtoritata internacia centro, ke iam Esperanto estos akceptata kaj rekomendata. Kaj post tiu akcepto de Esperanto venos bezono fikse normigi ĝian science-teknikan terminaron, kio jam estas farata rilate al la naciaj teknikaj lingvoj. Do, se la provo pri enkonduko de normigita internacia terminologia kodo ne helpos nun al pli rapida progreso de la Esperanto-uzo, tiam estonte la kreskanta Esperanto-uzo antaŭdifinos normigon de la internacia teknika terminaro sur bazo de Esperanto. Ĉiuj do vojoj kondukas al Romo. Eksteraj faktoj povas prokrastigi difinitan akcepton de internacia helpa lingvo, sed malhepi tiun akcepton ili ne povas.

Jena estas mia deklaro por la esperantistaro.

Majo.

(El „Ama Kalendaro" de Wachauer Vagantenbrevier de V. O. Ludwig. Reinhold-Verlag.)

Balbutas poet' dum monato de Venus
»Se per karulino Kardio min benus!«
Ridante ruliĝas herbeje Amor'
»Sin prenu, stultulo, plej taŭgas la hor'!«

Trad. d-ro Biehler-Graz

Adreso: Esperanto-Centro Itala, Galleria Vitt. Emanuele 92, Milano

Kongreskotizo: Nur ĝis fino de junio Liroj 90 (fam. 54, jun. 36) kaj poste L. 100 (60, 40).

Vojaĝo tra Italujo: L 498.—.

Krozado al Afriko: Pro neatenditaj kaŭzoj LKK en Milano ne povas uzi la jam antaŭ longa tempo luitan ŝipon „Leonardo da Vinci" kaj feliĉe havis la eblon lui per helpo de prez. generalo Bastien de UEA duoble pli grandan kaj pli komfortan ŝipon „Sinaia". Ĉar kompreneble la dismeto de la lokoj sur la du ŝipoj estas malsama, ili devis aranĝi novan tabelon de kategorioj kaj prezoj. Haveblaj estas ankoraŭ:

S (salono) kun multaj litoj	L 555.—
F (interna kajuto, 4 aŭ 6 litoj)	„ 612.—
FF (ekstera) ambaŭ duaklasaj	„ 630 —
HH (ekst.) 3 lit. unuaklasa	„ 670.—
KK (ekst.) 3 lit., luksa	„ 730.—

Aliaj lokoj ne plu estas haveblaj.

La monon vi povas sendi per Oesterr. Verkehrsburo, Wien I. Friedrichstrasse, kunsendante vian pasporton, aŭ pere de Intern. Esperanto-Muzeo, kiu uzas same la servojn de Verkehrsbüro.

Aliĝojn por Antaŭkongreso en Innsbruck al s-ro Rol. Kühbacher, Innsbruck-Hötting, Schulstrasse, por Klagenfurt kaj Venezia al Int. Esperanto-Muzeo, Wien I Neue Burg. Al demandoj aldonu respondafrankon!

Ne hezitu,
aliĝu por Roma kaj
Antaŭkongreso en
Innsbruck aŭ Klagenfurt
kaj Venezia, pere de
Intern. Esp.-Muzeo en Wien.

Informetoj.

„Princlando Liechtenstein", dekpaĝa belege ilustrita faldprospekto en angla, franca, itala lingvoj kaj Esperanto. Kompilita de L. K. R. Kreuz, Genève kaj eldonita sub la aŭspicioj de UEA. Mendebla ĉe Liechtensteinscher Verkehrsverein Vaduz.

Svislando, Alpa poŝtaro, Somero **1935".** Jen la titolo de belega faldprospekto, eldonita de la Svisa Poŝto.

En New Lots High School, Brooklyn, USA, klaso por Esp. estas enkondukita en la lernejplanon.

„Ciencia Popular", Buenos Aires, 60-paĝa revuo publikiĝis sur du paĝoj artikolojn en Esp., inter ili tutpaĝan pri Int. E.-Muzeo.

VIII. Jugoslava Kongreso de E okazos 9.—10. junio en **Osijek.** Adr. I. Trgovački dom.

Novaj ŝlosiloj sub la aŭspicioj de UEA-Genève: Sudafrika (Kapholanda), portugala kaj estona (2. eld.)

Statutoj de **„Ligo Internacia** de **E-ĵurnalistoj"** jus alvenis. Fondita 1929. Sidejo Buross, USSR.

E-grupo en **Suĉuo**, Ĉinujo, arangis sukcesplenan E-ekspozicion kaj sendis al IEMW koncernajn fotojn.

Imprimerie Granchamp, Annemasse, Franc., anoncas sur siaj negockartoj, ke oni korespondas krom en aliaj lingvoj ankaŭ en Esperanto.

Intern. Korespondo-Oficejo por geinstruistoj en Berlin kolektas la adresojn de E-instruistoj el ĉiuj landoj por granda internacia adresaro. Sendu al ni, geinstruistoj, vian adreson kaj ni havigos la tutan liston al Berlin. Lasta ensendotempo ĝis 15. de majo.

Kolin, ilustrita 16-pĝ. gvidilo, eld. de E.-klubo en Kolin. Mendu kontraŭ 1 resp. kup.

Koŝice (Kaschau), la orienta ĉefurbo de Slovakio, 8-pĝ faldprospekto en lingvoj ĉeĥa, franca, hungara, germana, pola kaj Esperanto. Mendebla senpage de UEA-del. J. Friedrich, Jarná ul. 13, Koŝice, Slovakio.

Vojaĝoficejo Orbis, Paris IX., 5 Chausée d' Antin, kun pli ol 60 filioj en la mondo disponigas siajn servojn al la esperantistaro por ĉiuj vojaĝaferoj.

„Espérantiste Sisteronnais", Sisteron, Franc., aperas en pli granda amplekso sub la titolo »La Flore de l'Espéranto«.

Nova adreso: „Belga Esperantisto", 44 Ave. de Bruyn-Wilrijck, Antwerpen.

ITO (Internacia Traduk-oficejo) fondita jus en Ter-Apel, Nederlando, serĉas kunlaborantojn en la diversaj landoj, ne nur por korekti, sed precipe por havigi al si la adresojn de gazetaranoj, verkistoj, eksportistoj.

Junul-migrado kaj porjunulaj migrantejoj en Aŭstrio.

De Landesregierungsrat D-ro Alfred Mikocki.

Jam antaŭ kvarcent kvindek jaroj la aŭstria urbo Hall en Tirolo enkon-

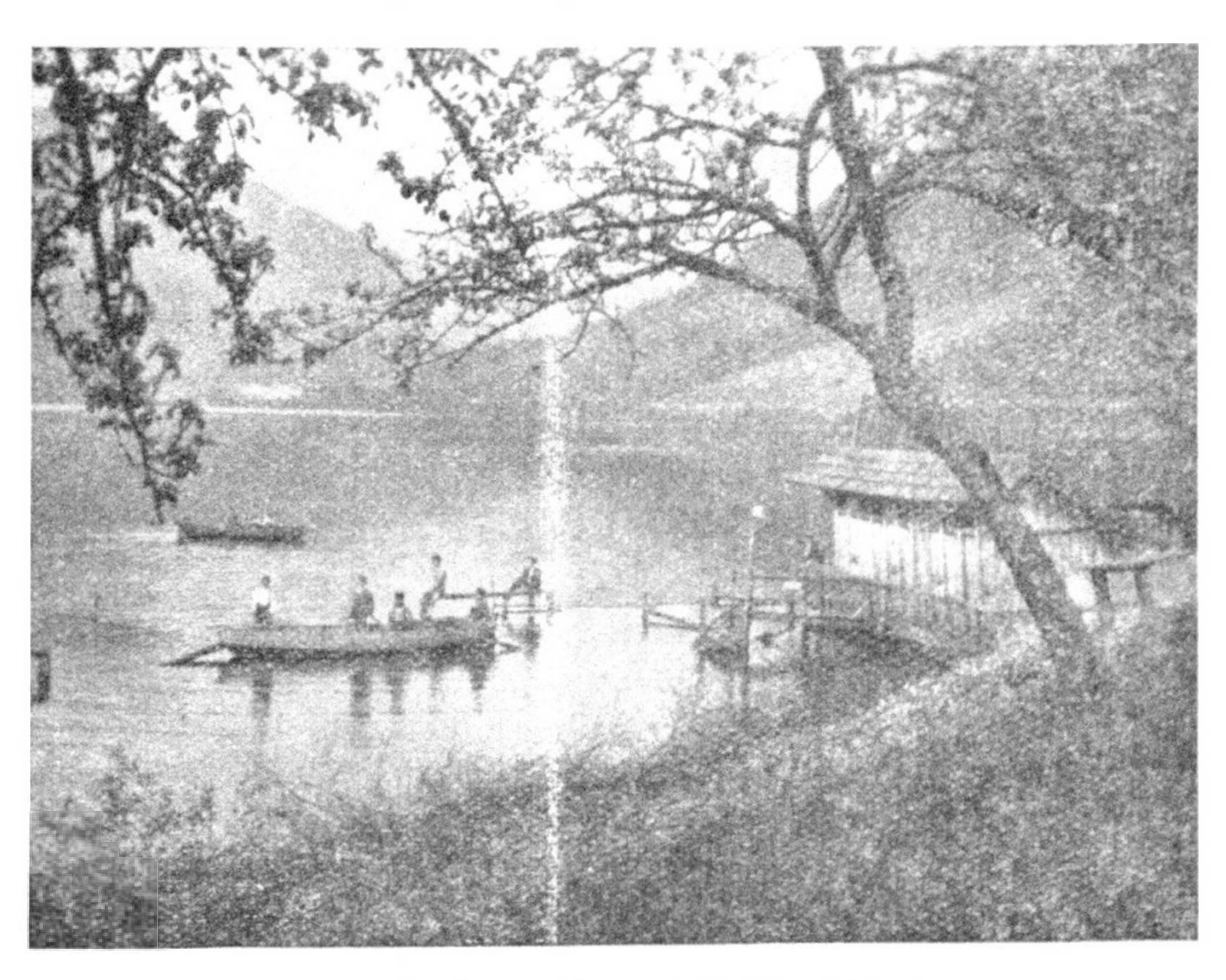

Junul-migrantejo en Gaming

dukis „ĝeneralan tagon de migrado“ kaj ordonis pomonate almenaŭ unu „refreŝiĝ-ekskurson“ por la gelernantoj sub gvidado de instruistoj. Pasis jarcentoj ĝis kiam la rekono pri la valoro de migrado fariĝis generala. En la jaro 1884 la fabrikanto Guido Rotter el Hohenelbe fondis la unuan noktigejon por migrantaj lernantoj kaj studentoj en la antaŭmilita Aŭstrio. La nombro baldaŭ ĝojige kreskis. Bedaŭrinde tiu evoluo treege suferis pro la mondmilito kaj ties sekvoj. Sed restis la migrademo ĉe la junularo. Por havigi al tiuj junuloj kaj junulinoj bonajn kaj malmultekostajn noktigejojn dum iliaj migradoj doktoro Donin, la tiama gvidanto de „Malsupra aŭstria liglanda porjunulara fako“ (N.-Oe. Landesjugendamt) en la jaro 1919 decidis rekonstruadon sur ĉi tiu kampo. En relative mallonga tempo li sukcesis, krei pli ol sesdek de tiaj oficialaj landligaj noktigejoj en Malsupra Aŭstrio. Ili estis instalataj en lernejoj, en apartaj konstruaĵoj, tre ofte en iamaj, sed ankaŭ en nuntempaj monaĥejoj, kiuj volonte disponigis la necesajn ejojn por la junularo, parte ili estis ankaŭ en malnovaj kasteloj aŭ similloke. Ne malmultaj el ili do estas ankaŭ tute laŭ junecaj emo kaj sento sufiĉe romantike situitaj. Jen kelkaj, troviĝantaj en ĉarmaj regionoj de Malsupra Aŭstrio: Antaŭ ĉio Gaming, vere modela, en la antikve inda iama kartuzio; Lunz ĉe la ĉarma samnoma lago, ne malproksime de la pilgrimejo Maria Zell, plue en la belega parto de Danubo-valo, nomita Wachau, nome Aggsbach, kastelo Dürnstein, en la benediktana abatejo Göttweig, en la pilgrimloko Maria Laach, en Krems, Melk k. a. en Kamp-valo en la benediktana monaĥejo Altenburg. Sed ankaŭ en la montaro ili ne mankas. Ni trovas tiajn noktigejojn en Maria Schutz sur Semmering, supre sur monto Hohe Wand (1800 m), en Reichenau ĉe Rax ktp.

Same en la aliaj aŭstriaj ligolandoj kiel en Supra Aŭstrio, Salzburg, Tirol, Stirio, Vorarlberg, Karintio kaj Burgenland ekzistas tiaj konvenaj noktigejoj por la migranta junularo, kvankam ili tie ankoraŭ havas pli privatan karakteron kaj estas posedo de junulo-organizaĵoj aŭ turistaj ligoj.

En Wien ekzistas oficiala ŝtata noktigejo por gelernantoj, moderna kaj sufiĉe ampleksa.

La granda valoro de junulmigrado, precipe por la granđurba junularo, en sanneca, socia kaj kleriga rilatoj estas evidenta. Tion konsiderante la kompetentaj faktoroj de porjunulara prizorgado favore helpas kaj plej eble oficiale subtenas ĝin. La aŭstriaj Federaciaj Fervojoj kontribuas sian

Junul-migrantejo en Lunz am See

parton per je 50% rabatitaj biletoj por junul-migrantoj kaj ties rajtigitaj gvidantoj. Tamen oni unuavice celas, ke la junularo plej eble piede tramigru sian hejmlandon, tiom riĉan je naturbelaĵoj. Jam Rosegger, nia popolpoeto diris: „Mi faris multajn vojaĝojn dum mia vivo, sed la plej belajn memorojn mi konservas pri miaj piedmigradoj.“ Kaj Goethe diris: „Kion mi ne lernis studante, mi lernis migrante.“

La menciitaj noktigejoj ebligas al la migradema junularo do malmultekostan nokt-restadon kaj fortenas ĝin de la gasteja atmosfero kaj ties trink- kaj fumkutimoj. Kiel junulaj migrantoj estas konsiderataj junuloj aŭ knabinoj, ne pli ol dudek-jaraj, respektive iliaj gvidantoj ankaŭ pli aĝaj. La nokt-restad-prezo kutime estas kvardek groŝoj po persono kaj nokto. Oni akceptas grupojn, sed ankaŭ unuopajn migrantojn kun konformaj, validaj legitimiloj. La alveno en la noktigejo devas esti laŭregule antaŭ la oka vespere. Por junuloj kaj junulinoj ekzistas apartaj ejoj. Fumado kaj konsumado de alkoholo estas nepre malpermesataj.

Estas klare, ke tia migrado kun sia modesta, malluksa vivmaniero, kiun la samcele simple sed enorde kaj pure instalitaj noktigejoj esence helpas, estas saniga kaj hardanta por la junularo. Samtempe ĝi eduke influas la junajn homojn al certa memstareco, ordemo kaj, tute sen devigo kaj premo, al interne fundita vera disciplino. La dum-migra kunvivado de homoj, venantaj ofte el malsamaj medioj, sociaj rangoj kaj rondoj, instigas al socia kompreno kaj nobla porpace taksinda kamaradeco. Laŭ instrua kaj kleriga vidpunktoj ĝi prezentas kvazaŭ bonegan rektan metodon, ampleksantan diversajn fakojn kaj disvastigantan la horizonton.

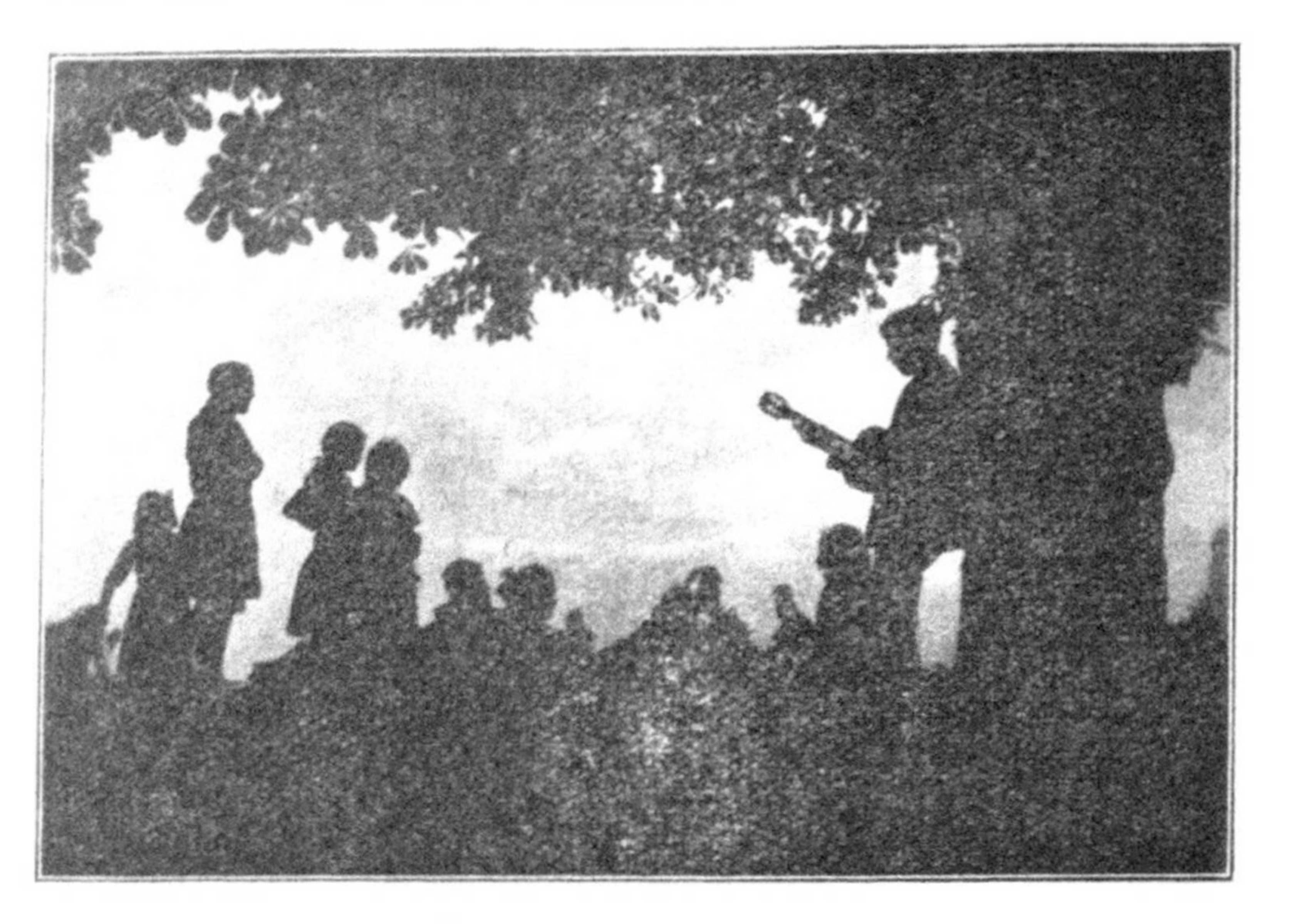
Certe tiu permigra konatiĝo de la juna generacio kun la montoj kaj valoj, arbaroj kaj kampoj de ĝia hejmlando kaj ties popolo akcelas la pozitivan senton de ĝuste taksata amo al la patrujo. Kaj tial la junaj homoj, kiuj lernis koni kaj ami siajn hejmlandon kaj ties loĝantaron, ankaŭ emiĝos montri intereson kaj komprenon pri aliaj landoj kaj popoloj. En tiu rilato la translima junul-migrado ludas signifan rolon.

En ĉiuj junul-noktigejoj ja ankaŭ alilandaj junuloj kaj junulinoj estas samkondiĉe akceptataj. Tiu reciproka interrilato de diverslandaj gejunuloj por la migrado, al kiu ankaŭ en iom pli vasta kadro apartenas la jam sukcese praktikita interŝanĝa migrado kaj vojaĝado de gejunuloj, precipe lernantoj kaj studentoj, rajtas esti rigardata kiel porpaca elemento, esperiga en la nuna kriza tempo. Tiel junul - migrado kaj junul - noktigejoj, perantaj veran korpan kaj spiritan edukon kaj

Junul-migrantejo en Krems

[illegible] de la junularo, servas samtempe al hejmlanda [illegible] kulturoj. — Sed [illegible], kiu utilas al alproksimiĝo kaj interpaciĝo de la nacioj, estas guste por Aŭstrio kun ĝia internacie signifa situo kaj multa historia heredaĵo, [illegible] sanktaj tasko kaj devo.

En tiu kontakto interesos vin, ke en Mondsee en Supra Aŭstrio okazos dum 3.–15. de aŭgusto sub la protekto de la ĉeflanda estro por Supra Aŭstrio d-ro Gleissner „Internacia Pax Camp", mallonge nomita Paxo, kiu celas unuigi

Gaja vesperkunesto

pacamantajn homojn, speciale la junularon en minimuma aĝo de dek-kvar jaroj, el ĉiuj landoj de la mondo, por kontaktigi ilin plej ege per la komunaj tendaro, diskutadoj, artecaj prezentadoj, ekskursoj, konkursoj ktp. kaj por doni al ili la okazon, iĝi sinceraj kamaradoj en la senco de la paco kaj de la popol-interkompreniĝo.

Trad. Walter Mudrak.

◆

La kliŝoj estas disponigitaj de N.-Oe. Landesjugendamt.

Sonoj kaj resonoj el la Esperanta Gazetaro.

Redaktas: D-ro Emil Pfeffer.

Nenio-Io.

Patriot-iste la publikon
Inciti kontraŭ malamikon,
Estas nenio;
Sed sinofere, kun konsci'
Morttali sur la frontlini',
Jen estas io!

La krizon solvi sur papero
Per silogismo aŭ cifero,
Estas nenio;
Sed malaltigi, laŭ tarif'
La prezon ankaŭ de l' rosbif',
Jen estas io!

Promesi, kiel kandidato,
Ke ordo regos en la ŝtato,
Estas nenio:
Sed en la parlamenta dom'
Restadi mem honesta hom',
Jen estas io!

Kritiki, kiel teologo,
La malbelecon de l' mensogo,
Estas nenio;
Sed eĉ en la impost-deklar'
Eviti ŝajnon de erar',
Jen estas io!

Aspiri al eterna paco
Kun ĉiuj sur la tersurfaco,
Estas nenio;
Sed diri: „Mi adoras vin!"
Al sia propra bopatrin',
Jen estas io!

Admoni siajn samlandanojn,
Ke ili havu do infanojn,
Estas nenio!
Sed mem, persone, sen prokrast'
La manon meti al la past',
Jen estas io!

Rimaĵojn skribi, ho poeto!
Kaj ilin sendi al gazeto,
Estas nenio:
Sed siajn rimojn kun jaluz'
Konservi por privata uz',
Jen estas io!

Kaj tion mi ne povas . . .
Raymond Schwartz.

(Franca Esperantisto, l. 35)

Esperanto en aŭstriaj komercaj lernejoj.

Ministerio por Instruado per aparta reskripto donis la permeson instrui duan fremdlingvon aŭ Esperanton en niaj komercaj lernejoj. Ni publikigos la tutan reskripton en la venonta numero.

Ni ĝojas pri ĉi tiu nia sukceso kaj povas diri, ke ankaŭ aliaj tre gravaj sukcesoj estas dumvoje. AEA.

Radio Esperanto-Servo.

8. majo: E. G. Bernfeld „Arthistoria Muzeo en Wien"
15. majo: reg. kons. Steiner „Humoro el Wien"
22. majo: Maria Fiedler „Bruckner memorfesto"
29. majo: Inĝ. H. Steiner „Nia bela Wachau"

Ĉesiĝo de la Laborista E-Asocio en Hungarujo.

La plej granda E-societo ĝi estis en Hungarujo, multaj grupoj apartenis al ĝi kaj ili faris gravan kulturlaboron. En junio 1934 la ministerio disigis ĝin. Diversaj strangaj aferoj okazis en la kadro de HESL kaj ni informiĝis pri laŭdire grava respondeco de la lastaj gvidantoj. Sed kial oni ne forigis tiujn, kiuj estis danĝeraj kaj suspektindaj? La social-demokrata partio eksigis kelkajn monatojn antaŭe HESL el sia kadro anstataŭ esplori detale kaj simple reorganizi.

(El „Hungara Heroldo")

Floras narcisoj.

Ruĝa vesto, blondaj bukloj,
Venas jen infan' al ni;
Ĉar narcisoj floras, — petas
Je bukedo granda li.

Ruĝa vesto, flavaj floroj,
Ĉarma estas la kolor';
Kaj vizaĝo roza brilas
Kvazaŭ en bukeda flor'.

Ruĝa buŝ', okuloj bluaj
Dankas pro la florbuked';
Kaj la ruĝa, flava, blonda
Malaperas tra l' pordet'.

Rajmundo K. Peter

Korespondado

Mallongigoj: P=pkarto, l=letero, I=ilustrita, bf=bildflanke, PM=poŝtmarko.

Danujo. C. Mathiassen, Aalborg, Karlundsvej 3. Pm.

Hispanujo. Joaquin Villarodona, Arbucias (Gerona), Calle Fco. Masia 79. Kor.

Italujo. A. Reiter, **Merano**, Portici 12. Pm.

Japanujo. R. Morimune, **Osaka**, 285 Nakagawacho, Higashinariku. Pm.

Francujo. Michel Beck, **Marseille**, 91 Bd Notre Dame. Pm.

Red. reg. kons. Fr. Stengel.

Justeco: Kohn, kiu vivas ekster Wien, havis proceson, kiun gvidis por li Wien-a advokato. La proceso daŭris tre longe, sed fine Kohn ĝin gajnis. Lia advokato depeŝis al li: »La justo venkis.« — Tuj Kohn resendis depeŝon: »Apelaciu!«.

Dum etnologia instruhoro. La instruisto klarigas la vorton »nomadoj«: »Nomadoj estas homoj, kiuj senripoze migradas de unu loko al alia. Ĉu vi povas doni al mi ekzemplon?« — »Nia familio s-ro instruisto«. — »Kial do?« — »Ni ŝanĝis nun ĉiujare kvin-foje nian loĝejon«.

Ciferenigmo.

Red. Karl Haager.

1 3 4 10 21 1 3 4 . . . pioniro por Esp.
2 11 4 12 3 8 . . . . . iama kongresurbo
3 13 3 8 1 4 3 14 . . . dramo de Goethe
4 15 7 4 5 1 7 8 . . . . iama kongresurbo
5 11 7 16 1 17 14 4 11 iama kongresurbo
6 10 14 4 14 . . ekstereŭropa respubliko
7 14 18 . . . . estonta kongresurbo
8 7 11 5 14 19 10 20 3 . pioniro por Esp.
9 11 18 17 1 21 14 . . . dramo de Shakespeare

La komencliteroj nomas estontan kongresurbon.

Solvo el n-ro 4:
Fundamento. Fun(g)+d(r)am+(k)ent+o.

La rabo sur kastelo Meilern.

Edith Heralth estis aktorino, sed baldaŭ sentis en si la emon al verkado. Ŝi verkis multajn romanojn, publikigitajn parte en libroj aŭ gazetoj. Rakontetoj en multaj en- kaj alilandaj gazetoj. Sed ŝia fono estas la kampo de kriminalliteraturo kaj ni ĝojas publikigi unu bonegan rakonteton de ĉi tiu lerta verkistino. Ofte ŝi ankaŭ prelegis el Radio-Wien. Edith Heraith estas Wien-anino kaj kompreneble amas la belan Aŭstrion, kio montriĝas plej bone en ŝia poemo „Blua Danubo", kiun gazeto en sia kritika nomis „multe atendata en la literatura". Ni publikigos „Blua Danubo" en sekvonta numero por fari al vi veran plezuron.

La eleganta ruĝa sportaŭto enrapidegis la korton de kastelo Meilern kaj per subita ekskuo haltis antaŭ la portalo. Elaste bonstatura viro, sidinta ĝis tiam ĉe la direktilo, saltis tere. Servisto jam staris prete por la akcepto. „Ĉu s-ro Werner Staglin..?" ekaŭdiĝis demando renkonten al la alvenanto.

„Jes. Konduku min al via sinjora moŝto."

Grafo Meilern etendis ambaŭ manojn rekonte al li. „Mi dankas vin, s-ro Staglin, ke vi venis. Via famo kiel sperta detektivo garantias al mi pri tio, ke vi baldaŭ alportos klarecon en la delikatan aferon."

Ambaŭ sidiĝis en la fumĉambro. „Ĉu estas permesate informi min pri la cirkonstancoj?" demandis Staglin. „Fakte ne multo estas raportinda. Antaŭ nelonge mi eltrovis, ke diversaj pecoj mankis el mia arĝentaĵ-kaseto. Unue mi ne atribuis al la afero multan gravecon — eble la aĵoj estis metitaj sur alian lokon. La servistaro estis informita, sed ĵuris, ke ĝi ĉiam estis redoninta ĉion al ĝia loko kaj ne havas iun kulpon pro la manko de la arĝentaĵoj. Nun mi rigardis iom pli precize la kaseton kaj trovis ĉe ties seruro postsignojn de forto, kiuj supozigis ŝtelon. Ideo, kiu ankoraŭ firmiĝis en mi, kiam mi hieraŭ devis konstati la malaperon de oraj manum-butonoj. Tiam mi vokigis vin, s-ro Staglin."

„Ĉu vi havas iun ajn suspekton?"

La grafo balancis la kapon. „Mi ne scius — sed certe oni kompreneble ne povas forŝovi la ideon, ke iu persono el la servistaro partoprenis en ĝi. Gastojn mia hejmo momente ne loĝigas kaj por enrompo de ekster la afero starantaj ne ekzistas. Ĉiuj fenestroj de ĉi tiu izole situita kastelo estas provizitaj per krado kaj la stangoj — mi tuj ordonis inspekton — estas tute sendifektaj. Krome miaj sep gardaj hundoj, kiuj dumnokte libere vagadas ĉirkaŭ la konstruaĵo, garantias, ke neniu fremdulo perforte eniris — kaj ankaŭ tenco kontraŭ la vivo de miaj bestoj ne estis farata."

En la okulojn de la detektivo venis interesa ekbrilo. „Kiel mi aŭdis, vi estas alte asekurata kontraŭ enrompo, via grafa moŝto, ĉu ne?"

La demandito ekscitiĝis. „Kion vi volas diri per tio?"

„Tio estas mia afero. Mi nur petas pri la koncerna klarigo."

Per indigna movo la grafo ĵetis sian ne ankoraŭ ĝis la duono fumitan cigaredon en la cindrujon. „Jes — mi estas asekurata — alte asekurata."

La fingroj de la detektivo intervolviĝis. „Dankon. La informo sufiĉas ĝis plue. Ĉu mi nun povas peti vin, prezenti al mi vian servistaron?"

Kvin homoj venis, sed ne sciis ion raporti, kio estus vekinta la intereson de la detektivo. Liaj okuloj seninterese glitis trans la malgrandan aron kaj nur tute akre-vida observanto povus konstati, ke ili ekzamene kaj cerbume restis por sekundoj sur Heinrich Schreibner, altkreska juna viro, kiu restis — vole aŭ nevole — iomete en la fono.

Kiam la homoj estis finintaj siajn eldirojn, la detektivo ilin forsendis kaj ree sin turnis al la grafo. „Mi pasigos la hodiaŭan nokton sur kastelo Meilern. Ĉu ne, kun tio vi do kalkulis, via grafa moŝto?"

„Certe. Estas malfrua vespero kaj krome ne ekzistas ebleco, likvidi ĉi tiun kazon tiel rapide. Via ĉambro estas pretigata. Ĉu mi povas disponigi por vi iun ajn serviston aŭ ĉu vi havas post la esplorado specialan deziron?"

En la okuloj de la detektivo ĝoje ekbrilis. „Mi dankas vin, s-ro grafo, ke vi tiel plifaciligas miajn klopodojn je sukceso. Jes, min interesas la granda altkreskinta viro — Heinrich li ja nomiĝis."

„Li estu je via dispono", decidis la grafo, sen demandi pri detalaj kialoj.

La du sinjoroj vespermanĝis kune kaj, kiam ili deziris unu al la alia „Bonan nokton", la detektivo diris: „Mi nur dezirus peti vin pri unu, via grafo moŝto: Enŝlosu vin en via ĉambro kaj ankaŭ tiam ne elvenu, se vi eĉ estus aŭdanta suspektindan bruon. Verŝajne ne povos esti evitate, ke mi nokte entreprenos kelkajn esplor-irojn — eble mi renkontos tiam la personon, kiun mi serĉas ĉi tie. Via neatendita interveno povus lin forpeli kaj malebligi miajn intencojn."

„Mi volas resti tiel trankvile kiel ajn vi deziras." Kaj la subsono de ironio en lia voĉo kunsonis tiel mallaŭte, ke la detektivo ĝin ne rimarkis.

Werner Staglin retiriĝis en sian dormoĉambron. Li sidis, tute vestite, en komoda apogseĝo apud la forno, kiam Heinrich eniris la ejon. Sed anstataŭ en repektplena distanco atendi la ordonojn, la servisto — post kiam li kun „Estas pli bone tiel!" estis estinginta grandparton de la elektre flamantaj lumoj tiel, ke la ejo estis en duonmallumo — paŝis al Werner Staglin, kaj frapis lin kamaradece sur la ŝultron. „Nu, ĝis ĉi tie nia plano estus ja sukcesinta. Kiel ni nun daŭrigos ĝin?"

La „detektivo" montris al malfermita valizo, en kiu la plej bonaj enrompiloj briletis. „Tio al vi donas la respondon. Mi kunportos, kio estas kunportebla; la rabo sur la kastelo Meilern devos doni sufiĉan gajnon — ni ĝin ankaŭ vere genie enscenigis. Cetere la ĉifritaj gazetanoncoj, per kiuj vi havigis al mi ĉiujn gravajn informojn, estis vere eksterordinare lerte faritaj."

„Via laŭdo min ege ĝojigas", respondis modeste la alia. „Mi nur timis, ke Werner Staglin, la fia serĉhundo, malgraŭ ĉio trovos nian postsigno."

La kunulo ridis sensone antaŭ si. „Li ĝin ankaŭ trovis — sed ne estis por lia bono. La ĉielo ĝin sciu, kiel li esploris la aferon — ke li sciis pri ĝi, ni sciiĝis el la telefona konversacio, kiun li havis hieraŭ matene kun grafo Meilern kaj en kiu li deklaris, bonvoli sekvi al la invito hodiaŭ vespere. Nun, nia amiko Josef kaj mi metis arbotrunkon trans la straton antaŭ la alveno de lia aŭto, tiel ke li estis devigata halti. Kio sekvis, vi povas imagi. Kiam li malsuprensaltis, ni lin konforme akceptis kaj unu sekundon pli poste li jam estis perdinta la konscion. Mi plue ne zorgis pri li, sed lasis la aferon al Josef, ĉar mi veturis en la sportaŭtomobilo de Werner Staglin ĉi tien, por ludi detektivon."

Kie vi rendevuis kun Josef? Se en la urbo — ĉu ne eventuale persekutantoj estas post viaj kalkanoj?"

„Ne, ni konsentis kunveni ĉe la kurbiĝo de la ŝoseo, kie la surprizatako okazis. Ĉiu venis aparte al la proksimume du kilometrojn de la kastelo malproksima, tre solece situita loko. Krome jam estis tiom mallume je tiu ĉi tempo, ke estis neeble rekoni vizaĝon. Do Staglin certe havas neniun ideon, kiu prirabis lin je lia libereco — kaj ĝis kiam li estos liberiginta sin de siaj katenoj — nun, tiam ni jam longe estos for."

Heinrich pripenseme rigardis antaŭ sin. „Vi diras, ke estis tiom mallume, ke unu ne povis rekoni la vizaĝon de la alia. Ĉu vi povas esti certa, ke estis Josef, kiu helpis vin ĉe la surprizatako — ĉu estas certe, ke Werner Staglin fariĝis via viktimo?"

La pseŭda detektivo rigardis nervoze. „Kiaj ideoj! mi do rekonis lian aŭton kaj krome . . . ."

„Sed se mi diras al vi, ke Josef jam sidis en la malliberejo, kiam la surprizatako okazis, ke prudenta policisto ekokupis lian lokon — se mi diras al vi, ke la viro, kiu en la sportaŭtomobilo de Staglin rapidegis, povis pretendi esti nomata 'okulo de la leĝo' sen pro tio esti Staglin mem — kio tiam?"

„Vi suferas je halucinacioj!"

„Kiel estus, se Staglin estus eltrovinta nian ĉifritan noteton, en kiu la

surprizataĵo kaj soloŝango estis precize pri krimtaj en la malgranda, preskaŭ de neniu legata gazeteto „La Cintaga observanto" kaj deĉifrinta kaj se li sekve de tio estus aranĝinta siajn kontraŭrimedojn . . . ?"

„Ĉu vi pensas . . . ?"

„Mi pensas, ke la afero estis de ni vere ruze aranĝita: Kelkaj malgrandaj ŝteloj en la domo de viro, kiu estas alte asekurita kontraŭ enrompo, por lin suspektigi en la unua momento, formi la enkondukan parton. La ĉefagado devus esti via apero kiel detektivo, kiu povas spioni en la tuta domo, sen ke tio mirigas. Bedaŭre la afero havas malfacilajon, pri kiu ankaŭ — mi ne povas sekrete teni tion antaŭ vi — grafo Meilern scias."

La pseŭdo-detektivo eksaltis. „Do parolu pli precize, vi ja furiozigas min! Kian malfacilajon la afero do havu?"

Nun: „Ke mi mem estas Werner Staglin en la rolo de Heinrich Schreibner, kiu jam estas arestita. Mi nun kapablas. klarigi la rabon sur kastelo Meilern, antaŭ ol ĝi ankoraŭ estis farata", respondis mole lia vid-al-vido kaj poste ankaŭ jam ŝtalaj katenoj risortis ĉirkaŭ la manartikojn de la surprizito". Trad. Steiner.

Aŭstria Esperanto-Asocio
Wien I. Neue Burg, Heldenplatz

Es geht alle an!

Die Esperanto-Weltveranstaltungen und die österreichischen Esperantisten.

Unsere ganze Werbetätigkeit gilt derzeit dem großzügigen 27. Esperanto-Weltkongreß in Italien und der Fahrt nach Afrika; desgleichen den Vorkongressen in Oesterreich!

Aber wir müssen auch jetzt schon daran gehen, um für den 28. Esperanto-Weltkongreß 1936 in Wien mit seiner Werbereise durch Oesterreich alles zeitgerecht vorzukehren.

Nicht nur Wien soll die ausländischen Esperantisten zu Gaste haben, sondern auch die Bundesländer Salzburg, Oberösterreich, Niederösterreich, Burgenland, Steiermark, Kärnten und Tirol und es sind Festabende in den Städten Salzburg, Linz, Graz und Klagenfurt vorgesehen.

Es ergibt sich durch diese Reise und ihre Veranstaltungen ein größeres Interesse in der Bewohnerschaft Oesterreichs und in erster Linie der berührten Gegenden und, dieses stärker zu wecken und zu fördern, ist die Pflicht aller österreichischen Esperantisten und in erster Linie der österreichischen Esperanto-Landesorganisation und deren Gruppen.

Im September 1935 sollen in möglichst vielen Orten Oesterreichs Kurse beginnen und besonders in Wien ein großzügiges Kursprogramm durchgeführt werden. Die Vorbereitung mußte **jetzt schon** beginnen.

Für die Bundesländer (Gruppen und Einzelesperantisten) gilt folgendes:

Wir bitten, uns auf einfacher Karte, möglichst **bis 20. Mai**, mitzuteilen:

1. ob in Ihrem Orte ein oder mehrere Kurse erwünscht und möglich sind,

2. im bejahenden Falle, an welche Behörden (Bürgermeisteramt, Schulleitung usw.) von uns geschrieben werden soll, um den Kurs zu fördern. Wir bitten um genaue Anschrift.

Es wird dann auf offiziellem Briefpapier des 28. Esperanto-Weltkongresses, in dessen Ehrenausschuß der Herr Bundeskanzler als Vorsitzender und die Herren Minister und Bürgermeister Schmitz als Mitglieder bereits eingetreten sind, den gewünschten Stellen geschrieben werden, daß sie mit Rücksicht auf den Weltkongreß und den Besuch von vielen Ausländern bei Errichtung von Kursen behilflich sein mögen. Diese Briefe werden an die unter Punkt 2 Berichtenden gesandt, damit sie persönlich übergeben werden können.

3. Ist in Ihrem Orte ein Esperantist, der den Kurs leiten kann, eventuell in der Umgebung?

4. Bis Ende Juni bitten wir um Bekanntgabe a) wieviel Kurse in Ihrem Orte geführt werden, b) wer der Kursleiter ist.

Im Juli werden dann Plakate von uns gedruckt werden, die sämtliche Kurse Wiens (wir rechnen mit 30) und Oesterreichs (70) enthalten werden.

Diese Plakate werden eine Ueberschrift erhalten, vielleicht in folgender Form:

„Wollen nicht auch Sie mit Angehörigen von 40 und mehr Nationen in Verbindung treten? Gelegenheit gibt Ihnen der 28. Esperanto-Weltkongreß, der vom 8.—15. August 1936 in Wien unter dem Ehrenauschusse der österreichischen Regierung stattfindet. Kongreßteilnehmer werden eine Rundfahrt durch Oesterreich unternehmen und folgende Gebiete besuchen: Vom 5.—8. August Salzburg — Salzkammergut — Linz — Melk — Wachau und vom 15.—18. August ab Wien — Semmering — Graz — Klagenfurt — Lienz — Großglockner — Zell a. S. — Lofer — Salzburg.

Besuchen Sie den Esp.-Kurs Ihres Ortes!"

Dann werden alle Kurse aufgezählt und am Schlusse der Plakate ist ein weißer Streifen, auf dem in jedem Orte angegeben werden möge, wo man sich zu dem Kurse anmelden kann.

Wir glauben, daß eine solche Werbung sicher viele nachträglich gewinnen wird!

Keinesfalls dürfen die samideanoj diese Chance, die nicht so bald wiederkehren wird, außer Acht lassen und wir bitten die samideanoj ohne jedwede Nebenabsicht, sondern nur im Interesse unserer Bewegung, um zielbewußte Mitarbeit! Jeder einzelne ist gerne willkommen!

Die Plakate werden Ende August an die Besteller versandt, damit sie zeitgerecht in Gemeinde- und Postämtern, Schulen, an öffentlichen Anschlägen, Warenhäusern usw. zum Aushängen gebracht werden können.

Die Vorsitzenden der Wiener Vereine und andere Pioniere unserer Bewegung werden für den **16. Mai** um 19 Uhr in das Esperanto-Museum gebeten, damit das Kursprogramm für Wien und die entsprechenden Vorbereitungen durchbesprochen werden können.

Für den **23. Mai** ladet der vorbereitende Ausschuß des 28. Esper.-Weltkongresses die **Wiener Esperantisten** ein, einem Vortrage über das Programm dieser Veranstaltung anzuwohnen. Er legt Wert darauf, aus den Kreisen der samideanoj Anregungen und Verbesserungsvorschläge zu erhalten und bittet um zahlreichen Besuch. Zusammenkunft Saal des Restaurant Tischler, Wien, I., Schauflergasse 6.

Wir bitten unsere Bemühungen zu unterstützen und unsere Bitten zu erfüllen.

Oesterr. Esperanto-Bund, Wien I, Neue Burg.

Graz. E.-Soc. p. **Stirio.** S-ano Alfred Birk el Estonio post la katolika kaj la ĝenerala grupo ankaŭ vizitis nian. Ĉeestis 14 pers. La gasto, simpatie, klere kaj malgraŭ sia juneco tre matura homo raportis pri la baltaj ŝtatoj kaj ilia E.-movado. Liaj komunikoj estis varme aplaŭdataj. D-ro Biehler.

Steyr. Granda sukceso en la lernejoj kie fakinstr. L. Stöcher gvidis 3 kursojn kaj fakinstr. Lindinger 2 kun entute 150 gelern.

E-Klub, Wien: Ni kunvenas la 9. majo je la 19 h ĉe Tischler, Schauflergasse kaj la 18. majo je 15 h antaŭ Teknika Altlernejo, IV., Gußhausstrasse, por rigardi Instituton por malproksimentelefonado Preciza alveno necesa.

Wien: Katolika Unuiĝo Esp.-ista. La ĝen. kunveno okazis la 24. III. en salonego de Benediktana monaĥejo (Schottenstift), enkondukita per sankta beno, farita de komandoro paroĥestro P. G. Plank en la ĝeedziĝa kapelo. Prez. Hovorka salutis la multnombran ĉeestantaron kiel „grandan katolikan familion". Em. prez. Chiba faris la tre ampleksan agadraporton, kiu montris la pasintjaran laboron al profundigo kaj *intensivigo de la interna unuiĝa vivo*, dankis al la malhelpita abata moŝto prelato doktoro Peichl de Schotten-monaĥejo, tiel gastama al la unuiĝo, kaj al Msgr. Schneider de Kathol. Gesellenverein pro la afabla disponigo de la tiea domkapelo por la monataj Di-servoj. Ĉe mencio de la mortintoj li ankaŭ denove memoris pri la tiel tragike mortinta federacia kanceliero d-ro Dollfuss. Sekvis la kasraporto de dir. Schiebl kaj la novelektoj: Prez. N. Hovorka, ge-vicprez. Zimmermann kaj baronino S. Scherpon, sekr. W. kaj M. Mudrak, kas. dir. H. Schiebl kaj d-ro A. Walka. — Eksprez. L. Chiba „vere ĉiam patrece zorgema por la katolika E-afero kaj KUE-familio", estis elektata laŭ propono de prez. Hovorka „Honorprezidanto". (Ni kore gratulas. Red.) — Al la pro malsano malhelpita Honorprezidanto P. F. Mestan-Krems okazis kora gratulo al lia 70. naskiĝtago kaj s-ano Berndl deklamis sian tiucele verkitan poemon. — Post tio kunestis la s-anoj ĉe muzikajo (L. Chiba), kantado kaj deklamo (G. Gasperini).

Recenzejo

Eld. Moraviaj Esp.-Pioniroj, Olomouc.

„Mi en li", romanon de Ladislav Vladyka, tradukis kaj eldonis Moraviaj E-Pioniroj, tiuj viglaj kaj oferemaj samideanoj, al kiuj la esperantistaro ŝuldas jam aron da bonaj kaj belaj libroj. 191 paĝoj, 1933. Prezo ne indikita. Bonega papero, belega bindajo kun toldorso

Esperanto-Eldonejo, Stockholm.

„La mono de sinjoro Arne", rakonto de Selma Lagerlöf, tradukis Stellan Engholm. 110 paĝoj 1933. Prozo sv. K 1.50.

„La infano de Betlehem" ankaŭ de Selma Lagerlöf, trad. Oskar Frode; 1933, 32 paĝoj; prezo sv. K —.75.

Ambaŭ libroj sur bona papero, bele ekipitaj, motras denove, kiom ĉi tiu eldonejo de niaj samideanoj svedaj klopodas pri pliriĉigo de nia literaturo. Ili meritas subtenon per aĉetado de la libroj.

igi . . . iĝi-kartoj!

Carl Walter, konata kiel verkinto de „Gaja lernolibro", eldonis 3 igi-iĝi-kartojn ilustritajn, por ke komencantoj pli bone komprenu tiujn du sufiksojn. Serio 15 fenigojn, aŭ internacian respondkuponon. C. Walter, Berlin W 35, Graf Spee-Str. 24.

Aldonite prospekto de **Univ.** kaj **Intern. Brusela Ekspozicio 1935.** Petu ankoraŭ ekzempleroj kune kun aliaj propagandiloj senpage de la Ekspozicio.

Die zweite Sprache für Alle

Deutscher Teil der Zeitschrift „Oesterreichischer Esperantist"

Nr. 5 Mai 1935

Für Oesterreich jährlich mit Postzusendung S 1.—, Ausland S 1.60
Mit „Oesterr. Esperantist" 8 Seiten Quartformat S 4.60, Ausl. S 5.60
Schriftleiter: Regierungsrat Hugo Steiner und Rudolf Ulbrich
Wien I. Neue Burg Konto bei der Postsparkasse D 123.826

Aus aller Welt.

Auslandsbriefwechsel in Esperanto. Mit der ganzen Welt können Sie in Briefwechsel treten, wenn Sie in Esperanto schreiben. Sie können auf allen möglichen Gebieten Ihren Gesichtskreis erweitern, in Tauschverkehr mit Briefmarken, Schmetterlingen, Käfern usw. treten, aber auch auf kaufmännischem Gebiete Auskünfte einholen und auch Verbindungen anknüpfen. Ein gewaltiges Netz von Esperanto-Delegierten ist über die ganze Welt verbreitet und ist Ihnen gerne zu Diensten bloß gegen Vergütung der Briefgebühr. Solche Adressen stellen Ihnen gegen Rückporto seitens des Int. Esperanto-Museums, Wien I. Neue Burg (Tel. R 27-805), gerne zur Verfügung Aber auch Tauschadressen sind dort erhältlich. Anfragen Rückporto beilegen.

XXVII. Esperanto-Welkongreß in Italien. Für diese großzügige Veranstaltung gibt sich lebhaftes Interesse aus allen Teilen der Welt kund. Anmeldungen an Int. Esperanto-Museum, Wien I. Neue Burg. Anfragen bitte Rückporto beizuschließen.

Der **Radiosender Rom** gibt allwöchentlich von 18·30 — 18·45 Uhr u. zw. jeden Montag und Freitag in Esperanto Nachrichten über den Kongreß. Diese Station hat eine eigene Esperantoabteilung eingerichtet. Schreiben Sie in Esperanto!

VIII. Jugoslawischer Esperanto-Landeskongreß in Osijek, 10.—11. Juni.

Die **Budapester Messe** hat, wie schon seit einer Reihe von Jahren, schöne Werbeblätter, Plakate und Siegelmarken in Esperanto herausgegeben und wirbt damit für ihre Frühjahrsmesse (3.—13. Mai). Erhältlich bei: Budapester Messe, Budapest V. Alkotmányistraße 8. Korrespondenz auch in Esperanto.

Blumen-Ausstellung in Heemstede bei Harlem. Zu dieser großartigen Schaustellung von 5,000.000 Blumenzwiebeln, 100 000 Pflanzen, Bäumen und Sträuchern ladet die Ausstellungsleitung mit 6-seitigem Esperanto-Prospekt. Gratis erhältlich bei E. de Wolf, Harlem, Joh. de Breukstr. 18, Niederlande.

Esperantotreffen in Gmunden, Pfingsten 1935, verbunden mit Zusammenkunft der Teilnehmer aller 1934/35 stattgefundenen Esperantokurse in Ob.-Öst. Gemütliches Zusammensein, Rudern, Baden, Besprechung der Herbstpropaganda und Herbstkurse. Anmeldungen an Supra Aŭstria E.-Soc. in Linz (Adr.: Postoberoff. Kugler, Linz, Holzknechtstr. 7 oder R. Ulbrich, Pettenbach).

Esperanto und Schule.
Einige allgemeine Erörterungen.

Aus »Der Deutsche Esperantist«-Berlin.

Wir Esperantisten wissen, daß der Weg zum Endsiege des Esperanto über die Schulen gehen muß. Wir erfahren aber auch immer wieder von neuem, daß unserem Bemühen, dem Esperanto dort eine Stätte zu bereiten, die stärksten Widerstände entgegengesetzt werden. Die Ursachen dafür sind sicher recht vielgestaltig. Es soll ihnen hier im allgemeinen jedoch nicht nachgegangen werden. Nur mit der einen, am häufigsten auftretenden und mit besonderem Nachdruck verfochtenen Begründung, durch die das Esperanto von den Schulen ferngehalten werden soll, wollen wir uns hier etwas eingehender beschäftigen. Sie behauptet im wesentlichen, daß die Erlernung des Esperanto als einer Kunstsprache den Unterrichtszielen der vaterländischen Schule nicht entspreche.

Das Schwergewicht dieser Behauptung liegt in der Voraussetzung: Esperanto eine Kunstsprache. Was will man damit sagen?

In neun Fällen von zehn meint man sicher nichts anderes, als daß Esperanto nach seiner Herkunft, nach seiner äußeren und inneren Beschaffenheit und nach seiner Bewährung im Gebrauche eine rein oder doch vorwiegend künstlich geschaffene, des erforderlichen lebendigen Zusammenhanges mit den völlig frei gewachsenen Sprachen entbehrende, entwicklungsunfähige und für die Zwecke, die sie verfolgt, unzulängliche Sprache sei. Dem muß das Folgende entgegengehalten werden:

Von den etwa 6000 Wortwurzeln, die die Grundlage des Esperanto bilden, sind rund $^2/_3$ den romanischen Sprachen und $^1/_3$ dem Deutschen entnommen. Sie stimmen lautlich und inhaltlich mit ihren Entsprechungen in diesen Sprachen so sehr überein, daß ihre Grundbedeutung jedem Kenner dieser Sprachen ohne weiteres ersichtlich ist. Dasselbe gilt im ganzen auch von den etwa 30 Ableitungssilben, mit deren Hilfe alle abgeleiteten Wörter gebildet werden. Die Hauptgesichtspunkte, nach denen die Biegung (Deklination) und Abwandlung (Konjugation) stattfinden, sind die gleichen wie in den genannten Sprachen, und auch das übrige grammatikalische Gefüge des Esperanto widerstreitet in keinem Punkte den allgemeinen Gesetzen, die dort gelten. Esperanto ist also desselben Stammes und — alles in allem — auch derselben Art wie die genannten Sprachen. Hier wie dort pulsiert das gleiche, auch dieselben Entwicklungsmöglichkeiten bergende, sprachliche Leben. Damit sind theoretisch auch die Hauptvoraussetzungen dafür gegeben, daß Esperanto die in ihm liegende Aufgabe, Hilfssprache zwischen den Völkern verschiedener Muttersprachen zu sein, zum mindesten im Hinblick auf die europäischen Hauptvölker zu erfüllen vermag. Praktisch hat es seine Brauchbarkeit ja bereits in vollem Umfange erwiesen. Man braucht zum Belege dafür nur an die 26 Esperanto-Weltkongresse zu erinnern, die bis jetzt stattgefunden haben (der letzte 1934 in Stockholm). Bei ihnen haben sich jeweils mehrere tausende Esperantisten aus allen Erdteilen zusammengefunden, um miteinander einzig durch Esperanto über Esperanto zu verhandeln. Obwohl sie ihren Muttersprachen nach in ihrer Gesamtheit jeweilig mehr als einem Viertelhundert der allerverschiedensten Völker zugehörten, verkehrten sie durch Esperanto sowohl in feierlichen Versammlungen sowie auch in ernsten und bewegten Beratungen.

(Fortsetzung folgt).

Bezirksoberschulrat i. R. Dr. F. Kraner
Mitglied im Kleinen Rat
des Deutschen Esperanto-Bundes

Dialogo.

A. Bonan tagon, samideano, kiel vi fartas? Sed diru al mi, kian insignon vi portas?

B. Tio estas la delegita insigno de UEA.

A. Delegito?? U. E. A.?? Kio estas tio??

B. Ĉu vi ne konas nian mondorganizacion?

A. Mi estas komencanto, studas nur mallonge nian lingvon kaj ne estas informita pri organizaj aferoj. Mi estus tre danka, se vi donus al mi la necesajn klarigojn.

B. Volonte! Do aŭskulto: Post frekvento de E.-kurso la nov-esperantistoj aliĝas al iu Esp.-societo, kie ili havas okazon, perfektigi sin en Esp. kaj konverzacii. En ĉiu lando ekzistas ankoraŭ pli supera organizacio, kiu reprezentas la landan E.-movadon antaŭ publiko kaj registaro kaj al kiu la unuopaj societoj apartenas.

A. Kaj kiel ĝi nomiĝas en Aŭstrio?

B. Aŭstria Esp.-Asocio, mallonge A. E. A. en Wien, I. Neue Burg. Tel. R 27-803.

A. Ĉu la aliaj landoj estas sammaniere organizitaj? Kaj kiu organizacio zorgas por la kontakto inter la landaj asocioj?

B. Jes, en ĉiuj landoj kaj »Universala Esp.-Asocio« (U. E. A.) en Genève, la urbo de »Ligo de Nacioj«, faras tion.

A. Sed organizacio, kiu disvastiĝas tra tutmondo, bezonas stabon de gvidantoj, kunlaborantojn, gazeton kaj antaŭ ĉio — monon! Kiel UEA solvas ĉi tiun problemon?

B. Tio ne plu estas problemo, ĝi jam estas solvita. Aro da plej fervoraj esperantistoj, elektitaj dum la kongresoj, formas la gvidantaron, en 70 landoj de la terglobo en proksimume 2000 lokoj laboras tiel nomitaj delegitoj, kiuj funkcias kvazaŭ kiel konsuloj de la Esp.-movado. La administradon de tuta lando aŭ regiono prizorgas ĉef-delegitoj, ili interrilatas kun la Centro en Genève kaj subtenas ĝin. Ĉiuj nomitaj funkciuloj laboras honorofice. UEA eldonas jarlibron kun la adresoj de ĉiuj D, ĈD, societoj ktp., krome gazeton »Esperanto«, kiu estas la oficiala organo de la tuta movado kaj informas pri ĉiuj okazintaĵoj kaj progresoj de Esp. Legante ĉi tiun gazeton, vi sentas la pulsobaton de nia vivanta lingvo.

A. Sed de kie prenas UEA la necesan monon?

Zwiegespräch.

A. Guten Tag, Gleichgesinnter, wie geht es Ihnen? Aber sagen Sie mir, was für ein Abzeichen tragen Sie da?

B. Das ist das Delegiertenabzeichen der UEA.

A. Delegierter?? U. E. A.?? Was ist das??

B. Sie kennen nicht unsere Weltorganisation?

A. Ich bin Anfänger, studiere unsere Sprache erst kurze Zeit und bin über Organisationsangelegenheiten nicht unterrichtet. Ich würde Ihnen sehr dankbar sein, wenn Sie mir die nötigen Aufklärungen geben würden.

B. Gerne! Also hören Sie: Nach dem Besuche von 1 E.-Kurs schließen sich die Neu-Esperantisten irgendeinem Esp.-Vereine an, wo sie Gelegenheit haben, sich in Esp. zu vervollständigen und zu konversieren. In jedem Lande besteht auch noch eine höhere Organisation, die die Esp.-Landes-Bewegung vor Publikum und Regierung vertritt und der die einzelnen Vereine angehören.

A. Und wie heißt sie in Österreich?

B. Österreichischer Esp.-Bund, kurz AEA Wien, I., Neue Burg. Tel. R 27-803.

A. Sind die anderen Länder ebenso organisiert? Und welche Org. sorgt für den Kontakt der Landesgesellschaften?

B. Ja, in allen Ländern und Universala Esp.-Asocio (Esperanto-Weltbund) in Genf, der Stadt des Völkerbundes, tut dies.

A. Aber eine Organisation, die sich über die ganze Welt verbreitet, benötigt einen Stab von Führern, Mitarbeiter, eine Zeitung und vor allem — Geld! Wie löst die UEA dieses Problem?

B. Das ist kein Problem mehr, es ist gelöst. Eine Anzahl eifrigster Esperantisten, während der Kongresse gewählt, bilden die Führerschaft, in 70 Ländern der Welt in ungefähr 2000 Orten arbeiten die erwähnten Delegierten, die gewissermaßen als Konsulen der Esp.-Bewegung funktionieren. Die Verwaltung eines ganzen Landes oder eines Gebietes besorgen die Hauptdelegierten, sie sind in Verbindung mit der Zentrale in Genf und unterstützen diese. Alle genannten Funktionäre arbeiten ehrenamtlich. Die UEA gibt ein Jahrbuch heraus mit den Adressen aller Del. und Hauptdel., Vereine usw., außerdem die Zeitung »Esperanto«, die das offizielle Organ der ganzen Bewegung ist und über alle Ereignisse und Fortschritte des Esperanto berichtet. Wenn Sie diese Zeitung lesen, fühlen Sie den Pulsschlag unserer lebenden Sprache.

A. Aber woher nimmt die UEA das nötige Geld?

B. UEA havas membrojn, kiu pagas jarkotizon kiel Membroj (M) aŭ Membro-Abonantoj (MA).

A. Kia estas la diferenco inter ili?

B. La M pagas en Aŭstrio pojare aŭ š. 5.— kaj ricevas membrokarton, servokuponaron kaj la jarlibron. La MA pagas š. 12.50 kaj ricevas krom la jam cititaj aĵoj ankaŭ la gazeton »Esperanto« pomonate, kun multaj ilustraĵoj kaj interesaj artikoloj de aŭtoroj el la tuta mondo.

A. Vi menciis servokuponaron, kio estas tio?

B. UEA arangas per helpo de la D diversajn servojn por la M, ekzemple rilate al fremdultrafiko, turismo kaj libroservo, sed ankaŭ por entreprenoj kaj por privataj deziroj. Pro tio UEA aldonas al la membrokarto 20 kuponojn, kiuj rajtigas M kaj MA, postuli servojn de la D. Se la petanto algluas kuponon sur sian leteron, la D devas respondi dum 5 tagoj post ricevo de la demando.

A. Vere mi devas diri, ke UEA ne nur estas utila, sed fakte nepre necesa institucio por la tuta movado. Certe ĉiu celkonscia esperantisto estas membro kaj per sia aliĝo subtenas UEA!

B. Vi tute pravas, se vi akcentas la valoron de aliĝo al UEA. Sed se vi krom al UEA ankaŭ aliĝas al AEA, pagante la kotizon de š. 2.—, UEA donas al vi rabaton kaj vi pagas kiel M nur š. 4.25 kaj kiel MA š. 11.30. Vi ricevos komunan membrokarton por ambaŭ organizacioj kaj ĝuos diversajn avantaĝojn.

A. Koran dankon, sed kiamaniere mi povas min anonci kiel ano al UEA.

B. Turnu vin al la ĈD por Aŭstrio, skribe al Wien, II., Czerninplatz 5 aŭ persone al lia sekretariejo IV., Schäffergasse 3, merkrede kaj vendrede de 19 h — 21 h. Volonte vi ricevos ĉiujn informojn!

A. Mi tuj aliĝos kaj ankaŭ propagandos inter miaj konatuloj. — Sed nun mi devas adiaŭi. Ĝis revido! *E. G. Bernfeld.*

B. UEA hat Mitglieder, die einen Jahresbeitrag als Mitgl. oder Mitgl.-Abonnenten zahlen.

A. Was ist der Unterschied?

B. Die Mitgl. zahlen in Österr. jährlich S 5.— und erhalten Mitgliedskarte, Kupons und das Jahrbuch. Die Mitgl.-Abonn. zahlen S 12.50 und erhalten außer den schon angeführten Dingen auch die Zeitung »Esperanto« monatlich, mit vielen Illustrationen und interessanten Artikeln von Autoren aus der ganzen Welt.

A. Sie erwähnten den Kupondienst, was ist das?

B. UEA veranstaltet mit Hilfe der D. verschiedene Dienste fur die M., z. B. bezüglich Fremdenverkehr, Turismus und Bücherdienst, aber auch für Unternehmungen und private Wünsche, Darum schließt UEA jeder M.-Karte 20 Kupons bei, welche M und MA berechtigen von den D. Dienste zu verlangen. Wenn Sie einen Kupon auf Ihren Brief kleben, so muß der D. binnen 5 Tagen nach Erhalt der Anfrage antworten.

A. Ich muß wahrlich sagen, daß UEA nicht nur eine nützliche, sondern in der Tat unbedingt notwendige Einrichtung für die ganze Bewegung ist. Sicherlich is jeder zielbewußte Esperantist Mitglied und unterstützt UEA durch seinen Beitritt!

B. Sie haben vollkommen recht, wenn Sie den Wert des Beitrittes zur UEA betonen. Aber wenn Sie außer zur UEA auch zur AEA beitreten, indem Sie einen Jahresbeitrag von S 2.— zahlen, dann gewährt Ihnen UEA einen Nachlaß und Sie zahlen als M. nur S 4.25 und als MA. S 11.30. Sie erhalten eine gemeinsame M.-Karte fur beide Organisationen und genießen verschiedene Vorteile.

A. Herzlichen Dank, aber sagen Sie mir, wie kann ich mich als Mitgl. zur UEA anmelden.

B. Wenden Sie sich an den Chefdelegierten für Österreich, schriftlich Wien, II., Czerninplatz 5 oder persönlich an sein Sekretariat IV., Schäfferg. 3. Mittwoch und Freitag von 19—21 h. Sie erhalten alle Auskünfte!

A. Ich werde gleich beitreten und auch unter meinen Bekannten werben. Aber jetzt muß ich Abschied nehmen. Auf Wiedersehen!

Spritaĵo.

»Moritz atentu! Se domo havas kvar etaĝojn kaj al ĉiu etaĝo kondukas ŝtuparo kun dudekkvin ŝtupoj, kiom da ŝtupoj mi devas supreniri por atingi la kvaran etaĝon?«

»Ĉiujn, sinjoro instruisto!«

Witz.

»Moritz, gib acht! Wenn ein Haus vier Stockwerke hat und in jedes Stockwerk eine Stiege mit 25 Stufen führt, wie viele Stufen muß ich hinaufsteigen, um das vierte Stockwerk zu erreichen?«

»Alle, Herr Lehrer!«

Eigentümer, Herausgeber und verantwortlicher Redakteur: Regierungsrat Hugo Steiner, Bisamberg, Bundesstr. 154. — Druck: S. Falk, Wien, XIII, Nobilegasse 4.